

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Darbas ir sveikata	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Saulius Vainauskas	Medicinos fakultetas Sveikatos mokslų institutas
Kitas / a (-i): Jelena Stanislavovienė	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
auditorinė		Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135 val.	35	100

Dalyko (modulio) tikslas		
<p>Suteikti studentams žinias apie darbą ir sveikatą, apimant stebėseną, priežiūros organizavimą ir vykdymą, poveikio vertinimą ir valdymą, saugos vykdymą, politikos formavimą, įgyvendinimą ir vertinimą, intervencijų įgyvendinimą ir vertinimą, sveikatos atstovavimą, mokymą, sveikatos stiprinimą, įgalinimą, ir susieti jas su praktiniu pritaikymu visuomenės sveikatos priežiūros ir darbo inspekcijos tarnybose, ugdyti kritinį ir savarankišką mąstymą, gerinti komunikacijos įgūdžius.</p>		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
<p>Žinos pagrindinius kenksmingus darbo aplinkos veiksnius, jų poveikį sveikatai ir mokės juos vertinti, žinos jų poveikio nustatymo ir valdymo principus bei metodus.</p> <p>Žinos profesinės sveikatos stebėsenos, vertinimo principus, kriterijus ir jų analizavimo metodus</p> <p>Žinos profesinės sveikatos poreikių identifikavimo ir problemų nustatymo principus, gebėti rinkti duomenis, juos apibendrinti, analizuoti bei vertinti.</p> <p>Dalyvaus profesinės sveikatos priežiūros prioritetų nustatyme, duomenų rinkime, jų analizėje, interpretavime ir sklaidoje</p> <p>Žinos profesinės sveikatos saugą reglamentuojančius teisės aktus ir gebės juos taikyti profesinėje veikloje</p>	<p>probleminis dėstymas, diskusijos, praktinių užduočių sprendimas, informacijos paieška, literatūros skaitymas</p>	<p>Egzaminas (uždaro tipo klausimai), aktyvumo balai</p>

<p>Žinos PSO, ES, kitus tarptautinius bei Lietuvos sveikatos politikos strateginius ir teisinius dokumentus bei juose įtvirtintus prioritetus bei siekinius; žinos ES direktyvas, taip pat gebės dalyvauti sveikatos politikos formavime, įgyvendinime ir vertinime.</p> <p>Žinos profesinės sveikatos prevencinių programų planavimo, rengimo, įgyvendinimo ir vertinimo principus, gebės inicijuoti ir dalyvauti prevencinių programų įgyvendinime</p>		
Gebės sistemiskai mąstyti, kritiškai analizuoti, sintezuoti informaciją	Diskusijos, aptarimai	aktyvumo balai
Gebės savarankiškai rinkti, analizuoti, sisteminti duomenis, priimti sprendimus, formuluoti išvadas ir rekomendacijas vadovaujantis profesinės etikos principais ir žmogaus teisių nuostatomis	Informacijos paieška, literatūros skaitymas	aktyvumo balai
Gebės tinkamai parinkti ir taikyti komunikacijos metodus. Gebės efektyviai komunikuoti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais, suinteresuotais dalyviais (angl. stakeholders), piliečiais, gebėti atstovauti sveikatos interesus (angl. health advocacy) tarpdalykiniame kontekste nacionalinėje ir tarptautinėje erdvėje	Diskusijos, aptarimai, pristatymai seminaruose	aktyvumo balai

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Pasakaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Profesinės sveikatos teisiniai pagrindai.	1	2					3	10	mokslinės literatūros skaitymas, savarankiškas darbo plano įmonėje rengimas
2. Profesinės sveikatos priežiūros sistema Lietuvoje, tarpsektorinis	1	4					5	10	mokslinės literatūros skaitymas, savarankiškas

bendradarbiavimas. Komandos profesinės sveikatos priežiūroje.								darbo plano įmonėje rengimas	
3. Profesinės rizikos vertinimo principai. Pagrindiniai kenksmingi darbo aplinkos veiksniai, jų poveikis sveikatai: 3.1 Ergonominiai veiksniai 3.2 Fiziniai veiksniai 3.3 Fiziniai veiksniai 3.4 Biologiniai veiksniai 3.5 Psichosocialiniai veiksniai	2	8					10	40	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusijos, aptarimai, užduočių sprendimai
4. Naujai atsirandanti rizika besikeičiančioje darbo aplinkoje: stresas, smurtas, profesinis perdegimas, darbo ir asmeninio gyvenimo derinimas. Darbuotojų sauga ir sveikata skaitmeniniame amžiuje.	2	5					7	10	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusijos, aptarimai
5. Žmonės ir saugus elgesys: motyvavimo iššūkiai. Nelaimingi atsitikimai darbe: valstybės, darbdavių ir darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė.	1	3					4	10	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusijos, aptarimai
6. Profesinės ligos Lietuvoje. Profesinių ligų registras. Profesinių ligų nustatymas. Profilaktiniai sveikatos tikrinimai.	1	2					3	10	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusijos, aptarimai
7. Sveikatos stiprinimas darbe.		3					3	10	Informacijos paieška, literatūros skaitymas, diskusijos, aptarimai
Iš viso	8	27					35	100	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
2 kontroliniai pratybų metu temos pabaigoje	50	Iki kurso pabaigos	Kiekvieno kontrolinio metu temas atitinkantys uždaro tipo klausimai, vertinami pagal tai ar atsakymai siekia minimalius reikalavimus
Savarankiškas darbo plano įmonėje parengimas	20	Iki kurso pabaigos	Pranešimas, vertinamas pagal tai ar atitinka realius šiuolaikinės įmonės poreikius
Egzaminas raštu	30	Sesijos metu	Uždaro tipo klausimai, vertinami pagal tai ar atsakymai siekia minimalius reikalavimus

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Urbelis A. ir bendr.	2007	Profesinė sveikata.		V.: Vaistų žinios
L.Pilipavičienė, S.Vainauskas	2015	Saugos ir sveikatos kultūros gerinimas įmonėse		Higienos institutas, Vilnius,, 13 p
R.Kungytė, R.Šidagytė	2015	Profilaktiniai darbuotojų sveikatos tikrinimai		Higienos institutas, Vilnius,, 43 p.
Papildoma literatūra				
Barry S. Levy, David H. Wegman at all.	2011	Occupational and Environmental Health: Recognizing and Preventing Disease and Injury. 6th Edition		https://global.oup.com/academic/product/occupational-and-environmental-health-9780195397888?cc=lt&lang=en&#
V. Ivleva	2019	Lanksčių darbo sąlygų sudarymas Lietuvoje		https://www.hi.lt/leidinys-560/metodines-

		veikiančiose įmonėse ir organizacijose Metodinės rekomendacijos Higienos institutas, Vilnius, 2019, 29 p.		rekomendacijos/profesinė sveikata/lanksciu-darbo-salygu-sudarymas-lietuvoje-veikianciose-imonese-ir-organizacijose/?cntnt01page=3
L. Pilipavičienė, S. Vainauskas	2019	Dirbančių asmenų, kuriems prieinamos profesinės sveikatos priežiūros paslaugos, dalies (procentais) rodiklio apskaičiavimas Metodinės rekomendacijos Metodinės rekomendacijos Higienos institutas, Vilnius, 2019, 15 p.		https://www.hi.lt/leidinys-560/metodines-rekomendacijos/profesine-sveikata-dirbanciu-asmenu-kuriems-prieinamos-profesines-sveikatos-prieziuros-paslaugos-dalies-procentais-rodiklio-apskaiciavimas-metodines-rekomendacijos/?cntnt01page=3
L. Pilipavičienė, S. Vainauskas	2019	Mitybos ir fizinio aktyvumo žinių klausimyno taikymas siekiant darbe stiprinti sveikatą Metodinės rekomendacijos Higienos institutas, Vilnius, 2019, 15 p.		https://www.hi.lt/leidinys-560/metodines-rekomendacijos/profesine-sveikata/mitybos-ir-fizinio-aktyvumo-ziniu-klausimyno-taikymas-siekiant-darbe-stiprinti-sveikata/?cntnt01page=3

COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title	Code
Occupation and health	

Academic staff	Core academic unit(s)
Coordinating: Saulius Vainauskas Other: Jelena Stanislavovienė	Faculty of medicine, Institute of health sciences

Study cycle	Type of the course unit
First cycle	optional

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Face-to-face		Lithuanian

Requisites	
Prerequisites:	Co-requisites (if relevant):

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	135	35	100

Purpose of the course unit
To provide students with knowledge of occupation and health, including monitoring, organisation and implementation of surveillance, exposure assessment and management, safety enforcement, policy formulation, implementation and evaluation, implementation and evaluation of interventions, health advocacy, training, health promotion, empowerment, and to relate it to practical applications in public health and labour inspection services, to develop critical and independent thinking, and to improve communication skills.

Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
Will be equipped with the knowledge of the major occupational factors, their impact on health, and will be able to assess them and know the principles and methods for identifying and managing their effects; will be equipped with the knowledge of occupational health monitoring, assessment principles, criteria and their analysis methods; will be equipped with the knowledge of the principles of identifying occupational health needs and occupational health problems, will be able to collect data, summarize, analyze and evaluate them; will participate in determining occupational health care priorities, data collection, their analysis,	Problem-based learning, discussions, practical exercises, information retrieval, reading literature	Control tests (closed-ended questions), activity scores

<p>interpretation, and dissemination; will be equipped with the knowledge on the legal acts regulating occupational health safety and will be able to apply them in professional activities; will be equipped with the knowledge of the WHO, EU, other international and Lithuanian health policy strategic and legal documents and the priorities and goals established in them; will know the EU directives, and will be able to participate in health policy formation, implementation and evaluation; will be equipped with the knowledge of the principles of planning, preparation, implementation and evaluation of preventive programmes, will be able to initiate and participate in the implementation of preventive programmes; will be able to act in the field of health advocacy in an interdisciplinary context on the national and international scope; will be equipped with the knowledge of the theories and methods of health education and empowerment, and will be able to apply them effectively in citizen health empowerment and enable them to choose a healthy lifestyle; will understand the principles and methods of evidence-based occupational health practice, will be able to apply them effectively when preparing public health recommendations.</p>		
<p>Will be able to think systematically, critically analyze, synthesize information.</p>	<p>Discussions, debates</p>	<p>activity scores</p>
<p>Will be able to independently collect, analyze, systematize data, make decisions, formulate conclusions and recommendations in accordance with the principles of professional ethics and human rights regulations.</p>	<p>Finding information, reading literature</p>	<p>activity scores</p>
<p>Will be able to properly select and apply communication methods. Will be able to effectively communicate and cooperate with professionals from other fields, stakeholders, citizens, will be able to advocate health interests (health advocacy) in an interdisciplinary context on the national and the international scales</p>	<p>Discussions, debates, seminar presentations</p>	<p>activity scores</p>

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Inter-ship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
1. Legal basis for occupational health.	1	2					3	10	reading of special literature, preparing of working plan
2. Occupational health care system in Lithuania, intersectoral cooperation. Teams in occupational health care.	1	4					5	10	reading of special literature, preparing of working plan
3. 3. Principles of occupational risk assessment. The main harmful factors in the working environment and their effects on health: 3.1 Ergonomic factors 3.2 Physical factors 3.3 Physical factors 3.4 Biological factors 3.5 Psychosocial factors	2	8					10	40	Information search, reading, discussion, debate, problem solving
4. Emerging risks in a changing work environment: stress, violence, professional burnout, work-life balance. Occupational safety and health in the digital age.	2	5					7	10	Information search, reading, discussion, debate, problem solving
5. People and safe behaviour: challenges for motivation. Accidents at work: rights, duties and responsibilities of the State, employers and workers.	1	3					4	10	Information search, reading, discussion, debate, problem solving
6. Occupational diseases in Lithuania. Register of occupational diseases. Identification of occupational diseases. Preventive health checks.	1	2					3	10	Information search, reading, discussion, debate, problem solving
7. Health promotion at work.		3					3	10	Information search, reading, discussion, debate, problem solving
Total	8	27					35	100	

Assessment strategy	Weight %	Deadline	Assessment criteria
2 tests after each topic	50	by the end of the course	Control tests (closed-ended questions)
Preparing of working plan in the factory	20	by the end of the course	Presentation of the work plan, assessed in terms of whether it meets the real needs of a modern company
Test after all course	30	during the exam session	Closed-ended questions, assessed on whether the answers meet the minimum requirements

Author (-s)	Publishing year	Title	Issue of a periodical or volume of a publication	Publishing house or web link
Required reading				

Urbelis A. ir bendr.	2007	Profesinė sveikata.		V.: Vaistų žinios
L.Pilipavičienė, S.Vainauskas	2015	Saugos ir sveikatos kultūros gerinimas įmonėse		Higienos institutas, Vilnius,, 13 p
R.Kungytė, R.Šidagytė	2015	Profilaktiniai darbuotojų sveikatos tikrinimai		Higienos institutas, Vilnius,, 43 p.
Recommended reading				
Barry S. Levy,David H. Wegman at all.	2011	Occupational and Environmental Health: Recognizing and Preventing Disease and Injury. 6th Edition		https://global.oup.com/academic/product/occupational-and-environmental-health-9780195397888?cc=lt&lang=en&#
V. Ivleva	2019	Lanksčių darbo sąlygų sudarymas Lietuvoje veikiančiose įmonėse ir organizacijose Metodinės rekomendacijos Higienos institutas, Vilnius, 2019, 29 p.		https://www.hi.lt/leidinys-560/metodines-rekomendacijos/profesine-sveikata/lanksciu-darbo-salygu-sudarymas-lietuvoje-veikianciose-imonese-ir-organizacijose/?cntnt01page=3
L. Pilipavičienė, S. Vainauskas	2019	Dirbančių asmenų, kuriems prieinamos profesinės sveikatos priežiūros paslaugos, dalies (procentais) rodiklio apskaičiavimas Metodinės rekomendacijos Metodinės rekomendacijos Higienos institutas, Vilnius, 2019, 15 p.		https://www.hi.lt/leidinys-560/metodines-rekomendacijos/profesine-sveikata/dirbanciu-asmenu-kuriems-prieinamos-profesines-sveikatos-prieziuros-paslaugos-dalies-procentais-rodiklio-apskaičiavimas-metodines-rekomendacijos/?cntnt01page=3
L. Pilipavičienė, S. Vainauskas	2019	Mitybos ir fizinio aktyvumo žinių klausimyno taikymas siekiant darbe stiprinti sveikatą Metodinės rekomendacijos Higienos institutas, Vilnius, 2019, 15 p.		https://www.hi.lt/leidinys-560/metodines-rekomendacijos/profesine-sveikata/mitybos-ir-fizinio-aktyvumo-ziniu-klausimyno-taikymas-siekiant-darbe-stiprinti-sveikata/?cntnt01page=3